Europeiska unionens råd

Bryssel den 20 september 2019
(OR. en)

12357/19

LIMITE

FREMP 130	DATAPROTECT 214
JAI 964	DIGIT 142
EJUSTICE 120	EDUC 382
DROIPEN 139	EMCO 4
COHOM 105	EMPL 471
ANTIDISCRIM 32	GENDER 40
ASILE 36	JEUN 97
ASIM 103	JUSTCIV 170
COPEN 361	MIGR 150
COSI 189	SOC 619
COTER 126	VISA 188
CT 89	DEVGEN 175
DAPIX 266	SUSTDEV 126

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Coreper/rådet
Ärende:	Rådets slutsatser om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna efter tio år: lägesrapport och det framtida arbetet

1. Det är i år tio år sedan Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna blev rättsligt bindande.

2. I juni 2019 antog kommissionen årsrapporten för 2018[1] om tillämpningen av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter antog sin rapport för 2019 om de grundläggande rättigheterna[2].

3. Ordförandeskapet har utarbetat ett diskussionsunderlag om tillämpningen av stadgan på nationell nivå som diskuterades vid mötet i arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer den 10 juli 2019. På grundval av denna diskussion utarbetade ordförandeskapet därefter ett utkast till rådets slutsatser som behandlades vid mötena i arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer den 5 och 17 september 2019.

[1] Dok. 10064/19
[2] Dok. 10116/19

4. Som ett resultat av dessa diskussioner utarbetade ordförandeskapet ett reviderat utkast till slutsatser (som bifogas denna not) som utgör en väl avvägd kompromiss som borde tillfredsställa alla delegationerna. Texten genomgick ett förenklat skriftligt förfarande efter det senaste mötet i arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer och inga delegationer gjorde några invändningar.

5. Mot denna bakgrund uppmanas Coreper att enas om utkastet till slutsatser enligt bilagan till denna not och överlämna det till rådet (rättsliga och inrikes frågor) för antagande.

Bilaga: Utkast till rådets slutsatser om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna efter tio år: lägesrapport och det framtida arbetet

BILAGA

UTKAST TILL

Rådets slutsatser om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna efter tio år: lägesrapport och det framtida arbetet

INLEDNING

1. Rådet erinrar om att Europeiska unionen i enlighet med artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen är en union som baseras på gemensamma värden, som bygger på respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa gemensamma värden, som våra demokrati- och samhällsmodeller bygger på, är grunden för Europas frihet, säkerhet och välstånd. Rättsstatsprincipen är avgörande i alla våra demokratier och är den främsta garanten för att dessa värden har ett fullgott skydd. Den måste respekteras fullt ut av alla medlemsstater och EU[1].

[1] En ny strategisk agenda 2019–2024, som antogs av Europeiska rådet den 20 juni 2019.

2. Rådet noterar med tillfredsställelse att tio år har förflutit sedan Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna blev rättsligt bindande för EU:s institutioner, organ och byråer samt för medlemsstaterna när de genomför EU-lagstiftningen. Rådet understryker att stadgan har samma rättsverkan som Europeiska unionens fördrag. Rådet konstaterar att stadgan är ett av de modernaste och mest omfattande rättsligt bindande instrumenten för grundläggande rättigheter.

3. Rådet ser positivt på kommissionens rapport från 2018 om tillämpningen av stadgan[2] samt rapporten för 2019 om de grundläggande rättigheterna[3] från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (nedan kallad *byrån för grundläggande rättigheter*). Utmaningarna på området för icke-diskriminering kvarstår, vilket framgår av rapporterna från kommissionen och byrån för grundläggande rättigheter. Därför upprepar rådet sitt åtagande att vidta åtgärder för att bekämpa diskriminering på någon av de grunder som förtecknas i artikel 21.1 i stadgan. Rådet välkomnar de nya initiativ som lanserades 2018 för att främja rättigheterna i stadgan och betonar att detta arbete måste fortsätta med ett starkt engagemang för att främja och skydda de grundläggande rättigheterna och säkerställa att stadgan tillämpas fullt ut.

2 Dok. 10064/19.
3 Dok. 10116/19.

4. Rådet understryker betydelsen av Europeiska unionens domstols rättspraxis vid tolkningen och tillämpningen av stadgan och erkänner den allt större roll som innehas av nationella domstolar för att säkerställa att stadgan tillämpas effektivt.

5. Rådet bekräftar sitt engagemang för att EU ska ansluta sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i enlighet med artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen. Rådet konstaterar att målet med anslutningen är att stärka unionens gemensamma värden, ytterligare effektivisera EU-rätten och göra skyddet av de grundläggande rättigheterna i Europa enhetligare.

6. De grundläggande rättigheterna kan endast förverkligas i människors liv i ett demokratiskt samhälle som grundas på rättsstatsprincipen, där rättsväsendets oberoende är en avgörande byggsten. Rådet välkomnar därför konferensen *Hur säkerställs våra samhällens resiliens i ett föränderligt Europa – ömsesidig påverkan mellan demokratin, rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna*, som anordnades av Finlands ordförandeskap den 10–11 september i Helsingfors och där man konstaterade att dessa normer och värden är oskiljaktigt förbundna och att de förstärker varandra.

7. Rådet välkomnar de konferenser med koppling till stadgan som anordnas av rådets ordförandeskap och ser fram emot den kommande konferensen *Making the EU Charter of Fundamental Rights a reality for all: 10th anniversary of the Charter becoming legally binding* (förverkligande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna för alla – tio år sedan stadgan blev rättsligt bindande), som kommer att anordnas av kommissionen, Finlands ordförandeskap och byrån för grundläggande rättigheter den 12 november 2019.

   Konferensen kommer att vara ett lägligt tillfälle att fundera över hur tillämpningen av och medvetenheten om stadgan kan främjas bland alla aktörer i stadgans verkställighetskedja så att den kan uppnå full verkan i människors liv.

8. Rådet erinrar om sina slutsatser[4] *Mot ett hållbarare EU 2030*, som antogs den 9 april 2019. Rådet betonar att för att kunna uppnå målen för hållbar utveckling och för att fullgöra åtagandet att inte lämna någon utanför måste de grundläggande rättigheterna förverkligas, vilket bland annat innebär att efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna i stadgan måste säkerställas.

TILLÄMPNINGEN AV EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA: LÄGESRAPPORT OCH DET FRAMTIDA ARBETET

9. Rådet uppmanar följande aktörer att bidra till genomförandet av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna inom sina respektive behörighetsområden och att säkerställa att tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser finns tillgängliga för detta:

[4] Europeiska unionens råds slutsatser: *Mot ett hållbarare EU 2030*, 9 april 2019 (dok. 8286/19).

Rådet och medlemsstaterna

10. Rådet bekräftar sitt åtagande att ta hänsyn till riktlinjerna för tillämpningen av stadgan, bland annat riktlinjerna för metoder för att kontrollera förenligheten med de grundläggande rättigheterna i rådets förberedande organ[5] och är berett att undersöka hur dessa riktlinjer skulle kunna användas mer effektivt i rådets förberedande organ, till exempel genom utbildning.

11. Rådet erinrar om yttrande 4/2018[6] från byrån för grundläggande rättigheter om utmaningarna och möjligheterna vid genomförandet av stadgan, särskilt yttrande nr 8 med en rekommendation om att inrätta ett årligt utbyte om stadgan i arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer. Rådet noterar också Europaparlamentets resolution[7] om genomförandet av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna i EU:s institutionella ram, som antogs den 12 februari 2019, och särskilt parlamentets uppmuntran till medlemsstaterna att regelbundet utbyta information och erfarenheter om användningen, tillämpningen och tillsynen av stadgan.

---

[5] *Guidelines on methodological steps to be taken to check fundamental rights compatibility at the Council preparatory bodies* (Europeiska unionens riktlinjer för metoder för att kontrollera förenligheten med de grundläggande rättigheterna i rådets förberedande organ), 20 januari 2015, dok. 5377/15.

[6] Se https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

[7] Europaparlamentets resolution om genomförandet av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna i EU:s institutionella ram, 12 februari 2019, P8_TA(2019)0079.

12. Rådet konstaterar att det är meningsfullt att ha ett utbyte av god praxis när det gäller genomförandet av stadgan på nationell nivå och mellan medlemsstaterna samt att ha tematiska diskussioner om stadgan. Rådet erinrar om diskussionen i arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer om detta ämne under Finlands ordförandeskap och åtar sig att upprätthålla en sådan dialog på årsbasis.

13. Rådet noterar med oro resultaten från en nyligen genomförd Eurobarometerundersökning om medborgares medvetenhet om stadgan[8], enligt vilken medvetenheten om stadgan fortfarande är låg. Rådet noterar även att rapporten för 2019 om de grundläggande rättigheterna från byrån för grundläggande rättigheter pekar på att det saknas nationella strategier för att öka medvetenheten om och främja genomförandet av stadgan.

14. Rådet uppmanar alla medlemsstater att stärka sin upplysnings- och utbildningsverksamhet rörande stadgan, bland annat för beslutsfattare, offentligt anställda och rättstillämpare samt för nationella institutioner för mänskliga rättigheter, organisationer i det civila samhället och andra människorättsförsvarare. Rådet uppmanar också medlemsstaterna att uppmärksamma rättsväsendet på stadgan och rekommenderar dem att överväga att utarbeta och genomföra riktlinjer och utbildningsprogram gällande stadgan. Rådet betonar även betydelsen av att förse allmänheten med lättillgänglig information om rättigheterna i stadgan för att medborgarna ska känna sig mer delaktiga i densamma.

---

[8] Särskild Eurobarometer 487 b: *Awareness of the Charter of Fundamental Rights of the European Union* (medvetenhet om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna), genomförd på begäran av Europeiska kommissionen i mars 2019.

15. Rådet uppmanar medlemsstaterna att se till att deras nationella förfaranderegler för rättslig granskning och konsekvensbedömningar av nationell lagstiftning som faller inom EU-rättens tillämpningsområde står i samklang med stadgan. Rådet välkomnar de relevanta verktygen från kommissionen och byrån för grundläggande rättigheter till stöd för medlemsstaterna i detta avseende och uppmanar medlemsstaterna att fullt ut använda dessa verktyg.

Kommissionen

16. Rådet välkomnar det betydelsefulla arbete som kommissionen genomfört inom ramen för kommissionens strategi för den konkreta tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna[9]. Rådet uppmanar kommissionen att fortsätta insatserna för att se till att alla dess lagstiftningsinitiativ och politiska initiativ står i samklang med stadgan och att utreda om strategin behöver ses över.

17. I syfte att säkerställa efterlevnad av de grundläggande rättigheterna inom alla politikområden uppmanar rådet kommissionen att för alla relevanta lagstiftningsförslag fortsätta att genomföra och ytterligare förbättra systematiska konsekvensbedömningar vad gäller de grundläggande rättigheterna.

[9] Europeiska kommissionens meddelande *Strategi för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna* av den 19 oktober 2010 (KOM(2010) 573).

18. Rådet framhåller relevansen av den europeiska e-juridikportalen, som sköts gemensamt av kommissionen och medlemsstaterna, vad gäller att öka medvetenheten om stadgan och främja tillämpningen och användningen av denna. Rådet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare utveckla e-juridikportalen, bland annat genom att skapa en särskild sida på portalen där medlemsstaterna kan offentliggöra och uppdatera sin goda praxis för ökad medvetenheten om och användning av stadgan.

Byrån för grundläggande rättigheter

19. Rådet välkomnar den avgörande roll som byrån för grundläggande rättigheter innehar, enligt vad som fastställs i dess inrättandeförordning[10], vad gäller tillhandahållande av sakkunskap i fråga om grundläggande rättigheter, särskilt genom sin insamling och analys av data om läget i fråga om de grundläggande rättigheterna i medlemsstaterna. Rådet välkomnar det arbete vid byrån som särskilt inriktas på stadgan, i synnerhet sådant som syftar till att öka medvetenheten eller som gäller e-verktyg eller utbildning om stadgan. Rådet uppmanar byrån för grundläggande rättigheter att fortsätta att utforma verktyg och utbildning, bland annat för rättstillämpare, och att stödja medlemsstaterna och EU:s institutioner, organ och byråer i genomförandet av stadgan och i främjandet av en unionsomfattande efterlevnadskultur i fråga om grundläggande rättigheter.

[10] Rådets förordning (EG) nr 168/2007 av den 15 februari 2007.

20. Rådet bekräftar att det är redo att på bästa sätt utnyttja den sakkunskap och de data som finns hos byrån för grundläggande rättigheter vid utarbetandet av initiativ som kan påverka de grundläggande rättigheterna. Rådet erinrar om att det har möjlighet att begära ett rådgivande yttrande från byrån om särskilda tematiska ämnen inom dess verksamhetsområde eller om ståndpunkter som rådet intar under lagstiftningsförfaranden. Rådet uppmanar EU:s institutioner och medlemsstaterna att överväga att i ökad utsträckning använda de data som samlas in av byrån när de utarbetar lagstiftningsinitiativ och politiska initiativ med koppling till de grundläggande rättigheterna.

21. Rådet erinrar om de tidigare rekommendationerna från externa utvärderare och byråns styrelse om behovet av att ytterligare förbättra klarheten angående rättsläget liksom effektiviteten hos och genomslaget av byråns arbete. I detta avseende upprepar rådet att det noggrant kommer att överväga alla förslag till ändring av byråns inrättandeförordning[11] som kommissionen eventuellt beslutar att lägga fram, inbegripet i syfte att anpassa den till den gemensamma ansatsen i fråga om EU:s byråer, för att säkerställa en bättre styrning och effektivitet.

[11] Rådets förordning (EG) nr 168/2007 av den 15 februari 2007.

Nationella institutioner för mänskliga rättigheter, jämställdhetsorgan och andra nationella mekanismer

22. Rådet understryker behovet av att upprätthålla en gynnsam miljö för oberoende nationella institutioner för mänskliga rättigheter, jämställdhetsorgan och andra mekanismer för mänskliga rättigheter. De spelar en avgörande roll för att skydda och främja de grundläggande rättigheterna och för att se till att stadgan efterlevs. Rådet uppmanar såväl medlemsstaterna som kommissionen, byrån för grundläggande rättigheter och unionens övriga institutioner, organ och byråer att ytterligare utöka sitt samarbete med dessa mekanismer och att stödja dem inom ramen för sina respektive mandat, även vad gäller genomförandet och främjandet av stadgan.

Det civila samhället

23. Rådet erkänner att organisationer i det civila samhället har en avgörande roll på lokal, regional och nationell nivå samt på EU-nivå i främjandet av de grundläggande rättigheterna, bland annat för att öka medvetenheten om de grundläggande rättigheterna bland rättighetshavarna och för att hjälpa dessa att utöva och försvara sina rättigheter inom ramen för internationell rätt, EU-rätt och nationell rätt. Rådet erinrar om betydelsen av att undanröja och undvika alla onödiga, olagliga eller godtyckliga begränsningar av utrymmet för det civila samhället och konstaterar att transparent, tillräcklig och lättillgänglig finansiering är mycket viktig för organisationer i det civila samhället. Rådet ser fram emot det fortsatta lagstiftningsarbetet med den nya fonden för rättsliga frågor, rättigheter och värden.